

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

C

JOURNALISM & MASS COMMUNICATION

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. (Signature)

(In figures as in Admit Card)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

MAR - 19223

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 36

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
☐	☐	☒	☐
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परीक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **100** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्वीकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
☐	☐	☒	☐
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोन्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

MAR - 19223/II—C

Journalism & Mass Communication
Paper II

पत्रकारिता आणि जनसंचार

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. What is the correct chronology of the invention of the following communication technology ? (1) Gramophone (2) Telegraph (3) Semiconductor transistor (4) Communication satellite (A) (3), (1), (2), (4) (B) (2), (3), (1), (4) (C) (1), (2), (4), (3) (D) (2), (1), (3), (4) 2. What followed MDG announcements in global development scene ? (A) HDI (B) UNDP (C) SDG (D) FDI	1. पुढील संज्ञापन तंत्रज्ञानांच्या शोधाचा योग्य क्रम काय आहे ? (1) ग्रामोफोन (2) टेलिग्राफ (3) सेमीकंडक्टर ट्रान्झिस्टर (4) संज्ञापन उपग्रह (A) (3), (1), (2), (4) (B) (2), (3), (1), (4) (C) (1), (2), (4), (3) (D) (2), (1), (3), (4) 2. एमडीजी जागतिक विकास परिदृश्यामध्ये कार्यक्रमानंतर कोणत्या कार्यक्रमाची आखणी केली गेली ? (A) एचडीआय (B) यूएनडीपी (C) एसडीजी (D) एफडीआय
--	--

3. Which of the following theoretical traditions helps you understand 'why do people use media and what do they use it for' ? (A) Political economy (B) Uses and gratifications (C) Effects (D) Cultural studies	3. खालीलपैकी कोणत्या सैद्धांतिक परंपरेद्वारे 'लोक माध्यमांचा उपभोग का घेतात व त्यांचा वापर ते कशासाठी करतात' ते समजून घ्यायला मदत होते ? (A) राजकीय अर्थव्यवस्था (B) उपयोगिता व संतुष्टी (C) परिणाम (D) सांस्कृतिक अभ्यास
4. If additional information is provided to the audience by running it next to the main story it is called a : (A) Jump story (B) Indepth story (C) Side bar (D) Feature	4. मुख्य बातमीच्या शेजारी वाचकांना अधिक माहिती देणारा जो मजकूर मांडला जातो त्याला काय म्हणतात ? (A) जंप स्टोरी (B) इनडेपथ स्टोरी (C) साइड बार (D) फीचर
5. Which of the following is <i>not</i> a type of lights used for television production indoors ? (A) Spot (B) Flood (C) LED (D) Sun	5. पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारचे दिवे दूरचित्रवाणी स्टुडियोतील निर्मितीसाठी वापरले जात नाहीत ? (A) स्पॉट (B) फ्लड (C) एलईडी (D) सूर्यप्रकाश

6. Which of the following is a result of crossing the imaginary line in video production ?

- (A) Reverse cut
- (B) Jump cut
- (C) L-cut
- (D) J-cut

7. Which of the following is the regulatory agency for films in India ?

- (A) Films Division
- (B) The Central Board of Film Certification
- (C) National Film Board
- (D) The Central Board of Film Censorship

8. Which of the following is *not* a camera accessory for better visuals ?

- (A) Hand grip
- (B) Tripod
- (C) Shoulder Mount
- (D) Camcorder

6. दृकश्राव्य चित्रीकरणात आभासी रेषेचे छेदन कशामध्ये परिवर्तित होते ?

- (A) रिव्हर्स कट
- (B) जंप कट
- (C) एल-कट
- (D) जे-कट

7. भारतात चित्रपटक्षेत्राशी संबंधित नियामक संस्था कोणती आहे ?

- (A) फिल्मस डिव्हिजन
- (B) केंद्रीय चित्रपट प्रमाणपत्र महामंडळ
- (C) राष्ट्रीय चित्रपट महामंडळ
- (D) केंद्रीय चित्रपट निर्बंध महामंडळ

8. दृश्य अधिक चांगले टिपले जावे यासाठी वापरण्याचे साधन पुढीलपैकी कोणते नाही ?

- (A) हँडग्रीप
- (B) ट्रायपॉड
- (C) शोल्डर माउंट
- (D) कॅमकार्डर

9. Which of the following is theoretical framework to understand media and culture relationship ?
- (A) Cultural imbalance
(B) Cultural imperialism
(C) Cultural idealism
(D) Cultural consent
10. What is the term coined by Festinger to describe the situation of an individual faced with 'new information' on a given topic that is inconsistent with existing information, attitudes and values ?
- (A) Commodification
(B) Cognitive dissonance
(C) Commercialization
(D) Convergence culture
11. Who is credited with developing the capability approach ?
- (A) Amartya Sen
(B) Mahbub-ul-Haq
(C) Srinivas Melkote
(D) R.A. Mashelkar

9. माध्यमे व संस्कृती यांच्यातील संबंध स्पष्ट करणारी सैद्धांतिक चौकट पुढीलपैकी कोणती आहे ?
- (A) सांस्कृतिक असमतोल
(B) सांस्कृतिक साम्राज्यवाद
(C) सांस्कृतिक आदर्शवाद
(D) सांस्कृतिक सहमती
10. जेव्हा एखाद्या व्यक्तीला एखाद्या विषयासंबंधी त्याला असलेली माहिती, कृती आणि मूल्ये यांच्याशी असंगत 'नवी माहिती' मिळते त्या परिस्थितीचे वर्णन करण्यासाठी फेस्टिंगर यांनी कोणती संज्ञा वापरली आहे ?
- (A) वस्तुकरण (कमॉडिफिकेशन)
(B) संज्ञानात्मक विसंगती (कॉग्निटिव्ह डिझोनन्स)
(C) व्यापारीकरण (कमर्शियलायझेशन)
(D) सम्मीलन संस्कृती (कन्वर्जन्स कल्चर)
11. क्षमताकेंद्री दृष्टिकोन (केपॅबिलिटी अप्रोच) विकसित करण्याचे श्रेय कुणाला जाते ?
- (A) अमर्त्य सेन
(B) महबूब-उल-हक
(C) श्रीनिवास मेलकोटे
(D) आर्.ए. माशेलकर

12. What is another name for 'chip on mic' ? (A) Shotgun (B) Fishpole (C) Lavalier (D) Boom Pole	12. 'चिप ऑन माईक'ला काय म्हणतात ? (A) शॉटगन (B) फिशपोल (C) लॅवेलिअर (D) बूम पोल
13. FGD is an abbreviation for a research tool used in communication research. What is its full form ? (A) Focus Group Discourse (B) Focus Group Discussion (C) Focus Group Debate (D) Focus Group Deliberation	13. एफजीडी या संज्ञापन संशोधनात वापरल्या जाणाऱ्या साधनाचे पूर्णरूप स्पष्ट करा : (A) फोकस ग्रुप डिस्कोर्स (B) फोकस ग्रुप डिस्कशन (C) फोकस ग्रुप डिबेट (D) फोकस ग्रुप डिलीबरेशन
14. Which among the following countries has an unwritten constitution ? (A) India (B) United Kingdom (C) USA (D) France	14. पुढीलपैकी कोणत्या देशाची राज्यघटना लिखित स्वरूपात नाही ? (A) भारत (B) यूनायटेड किंग्डम (C) अमेरिका (D) फ्रान्स
15. Which of the following is a measure of light intensity ? (A) Foot Candle (B) Light gain (C) Holes (D) Spot	15. पुढीलपैकी कोणते प्रकाशाची तीव्रता मोजण्याचे साधन आहे ? (A) फूट कँडल (B) लाइट गेन (C) होल्स (D) स्पॉट

16. What is the term that describes the use of entertainment material delivered through paid or owned media and which features a single company or brand ? (A) Online content (B) Branded content (C) Social media content (D) Digital marketing	16. एक एखाद्या ब्रँड अथवा कंपनीची माहिती मनोरंजक विषयांचा वापर करून पैसे देऊन अथवा स्वतःच्या मालकीच्या माध्यमांतून जेव्हा केला जातो तर अशा विषयाला काय म्हणतात ? (A) ऑनलाइन कंटेंट (B) ब्रँडेड कंटेंट (C) सोशल मीडिया कंटेंट (D) डिजिटल मार्केटिंग
17. Which of the following is <i>not</i> a correct statement in the context of economic principles and structures of mass media ? (A) Mass media operates in two revenue markets (B) Mass media are capital intensive industry (C) Mass media generally take longer time to break-even (D) Mass media ownership is generally well distributed	17. प्रसारमाध्यमांची आर्थिक तत्त्वे व व्यवस्था लक्षात घेता खालीलपैकी कोणते विधान असत्य ठरते ? (A) प्रसारमाध्यमे दोन महसुली बाजारपेठांमध्ये कार्यरत असतात (B) प्रसारमाध्यमांना मोठी भांडवली गुंतवणूक लागते (C) प्रसारमाध्यमांना मूळ गुंतवणूक भरून काढायला बराच कालावधी लागतो (D) प्रसारमाध्यमांची मालकी सर्वसाधारणपणे बरीच बिखुरलेली असते
18. News anchors are generally women. Some of them are young. Young people are prone to be impatient. Based on these statements which of the following conclusions is true ? (A) All young people are impatient (B) Some news anchors may be impatient (C) All impatient people are young (D) Young people are news anchors	18. न्यूज अँकर या सर्वसाधारणपणे महिला असतात. त्यातील काही तरुण असतात. तरुण लोक उतावीळ असतात. या विधानांवरून खालीलपैकी कुठले विधान योग्य आहे ? (A) सर्व तरुण लोक उतावीळ असतात (B) काही न्यूज अँकर उतावीळ असू शकतात (C) सर्व उतावीळ लोक तरुण असतात (D) तरुण लोक न्यूज अँकर असतात

19. The film “Motorcycle Diaries” is a biography of which one of the following communist leaders ? (A) Che Guevara (B) Fidel Castro (C) Lenin (D) Stalin	19. ‘मोटरसायकल डायरीज’ ह्या चित्रपटात कुठल्या साम्यवादी नेत्याचे जीवन कथन केले आहे ? (A) चे ग्वारा (B) फिडेल कास्त्रो (C) लेनिन (D) स्टालिन
20. In a typical experimental research, the presence of a variable which produces a possible but incorrect explanation of the result ultimately affects : (A) Internal validity of the research (B) External validity of the research (C) Internal coder reliability of research (D) External coder reliability of research	20. प्रयोगाधारित संशोधनामध्ये अंतिम उत्तरांचे संभाव्य पण अयोग्य वा सदोष स्पष्टीकरण निर्माण करू शकणारे चल असल्यास त्या चलामुळे संशोधनाच्या पुढीलपैकी कोणत्या घटकांवर अनिष्ट परिणाम होतो ? (A) संशोधनातील अंतर्गत वैधता (B) संशोधनातील बहिर्गत वैधता (C) संशोधनातील संकेतांकांची अंतर्गत विश्वासार्हता (D) संशोधनातील संकेतांकांची बहिर्गत विश्वासार्हता
21. Who owns Network 18 Media and Investment Ltd. ? (A) K.K. Birla Group (B) Kasturi and Sons Ltd. (C) Fox Entertainment Group (D) Reliance Industries Ltd.	21. ‘नेटवर्क 18 मीडिया अँड इंटरटेनमेंट’ या कंपनीचे मालकी हक्क कोणा कडे आहेत ? (A) के.के. बिरला समूह (B) कस्तुरी अँड सन्स लि. (C) फॉक्स इंटरटेनमेंट समूह (D) रिलायन्स इंडस्ट्रीज लि.

22. Which of the following sectors are regulated by TRAI in India ?

- (A) Broadcasting, Internet
- (B) Telecom, Cable, Broadcasting
- (C) Cable and Television
- (D) Telecom, Radio

23. Which of the following is *not* a typographical element ?

- (A) X-height
- (B) Ascender
- (C) Descender
- (D) Y-height

24. In typography what is the white space located inside letters like 'O' and 'P' called ?

- (A) X-height
- (B) Font-size
- (C) Counter
- (D) White space

22. दिलेल्या पर्यायांपैकी भारतामध्ये कुठले क्षेत्र टीआरएआय नियंत्रित करते ?

- (A) प्रसारण आणि इंटरनेट
- (B) टेलिकॉम, केबल आणि प्रसारण
- (C) केबल आणि टिव्ही
- (D) टेलिकॉम, रेडिओ

23. पुढीलपैकी कोणता टंकमुद्रणशास्त्राचा (टायपोग्राफी) घटक **नाही** ?

- (A) एक्स-हाईट
- (B) असेंडर
- (C) डिसेंडर
- (D) वाय-हाईट

24. टंकमुद्रणशास्त्रानुसार (टायपोग्राफी) ओ (O) आणि पी (P) यासारख्या अक्षरांमधील पांढऱ्या जागेस काय संबोधतात ?

- (A) एक्स-हाईट
- (B) फॉन्ट साईज
- (C) काऊंटर
- (D) व्हाईट स्पेस

25. Which of the following main purpose is to highlight the form and dimension of the subject ?

- (A) Key light
- (B) Fill light
- (C) Back light
- (D) Top light

26. Which of the following is *not* a formal experimental design ?

- (A) Completely Randomized Design
- (B) Randomized Block Design
- (C) Structural Equation Design
- (D) Latin Square Design

27. This method looks for key themes within a text and shows how cultural themes shape our understanding of events :

- (A) Frame analysis
- (B) Discourse analysis
- (C) Content analysis
- (D) Evaluative assertion analysis

25. वस्तू/व्यक्तीचा स्वरूप आणि आकार यांना अधोरेखित करणारी प्रकाशयोजना कोणती ?

- (A) की लाईट
- (B) फील लाईट
- (C) बॅक लाईट
- (D) टॉप लाईट

26. पुढीलपैकी कोणते प्रचलित प्रायोगिक संशोधन आराखड्याचे उदाहरण **नाही** ?

- (A) कंफ्लिटली रॅन्डमाईझड डिझाईन
- (B) रॅन्डमाईझड ब्लॉक डिझाईन
- (C) स्ट्रक्चरल इक्वेशन डिझाईन
- (D) लॅटीन स्क्वेअर डिझाईन

27. या पद्धतीत एखाद्या टेक्स्टमधील महत्त्वाच्या रचना पाहून एखाद्या घटनेबाबतचा आपला समज सांस्कृतिक परिघात होत असतो हे दाखविले जाते :

- (A) फ्रेम विश्लेषण
- (B) डिस्कोर्स विश्लेषण
- (C) विषय विश्लेषण
- (D) ईवॅल्युएटिव्ह असर्शन विश्लेषण

28. While doing research, which method is most commonly associated with a lack of informed consent ? (A) Qualitative content analysis (B) In-depth interviewing (C) Covert observation (D) Structured interviewing	28. संशोधनाच्या प्रक्रियेत कोणत्या पद्धतीत सहसा माहिती-पश्चात (इनफॉर्मर्ड) संमती मिळू शकत नाही ? (A) गुणात्मक आशय विश्लेषण (B) सखोल मुलाखत (C) धुपे निरीक्षण (D) संरचित मुलाखत
29. What is creating sound effects that can be used to replace the original sound like footsteps called ? (A) Foley (B) Dutch (C) Dolly (D) Drag	29. दृक्श्राव्य चित्रणातील मूळ आवाज (उदा. पावलांचा आवाज) काढून त्याऐवजी कृत्रिम आवाजाच्या जोडणीला पुढीलपैकी कोणत्या सांकेतिक परिभाषेने ओळखले जाते ? (A) फॉली (B) डच (C) डॉली (D) ड्रॅग
30. Which is the measure used to establish relationship of association between two variables ? (A) Percentile (B) Mean (C) Chi-square (D) Correlation	30. दोन चलांमधील संबंध प्रस्थापित करण्यासाठी पुढीलपैकी कोणते मापक वापरले जाते ? (A) शततमक (पर्सेंटाइल) (B) मध्य (मीन) (C) कायवर्ग (काय-स्क्वेअर) (D) सहसंबंध (कोरिलेशन)

31. Which of the following is *not* generally used in marketing research ?

- (A) Surveys
- (B) Discourse Analysis
- (C) Focus groups
- (D) Interviews

32. Which of the following is *not* a method for collecting data ?

- (A) Through personal interview
- (B) By mailing questionnaires
- (C) Through statistical tests
- (D) Through schedules

33. The 'Press and Registration of Books Act' was passed in the year :

- (A) 1865
- (B) 1866
- (C) 1867
- (D) 1868

31. दिलेल्या पर्यायांपैकी कुठले विपणन संशोधनात सहसा वापरले जात नाही ?

- (A) सर्वेक्षण
- (B) डिस्कोर्स विश्लेषण
- (C) फोकस ग्रुप
- (D) मुलाखती

32. पुढीलपैकी कोणती तथ्य संकलनाची पद्धत नाही ?

- (A) व्यक्तिगत मुलाखत
- (B) टपालाद्वारे पाठवलेली प्रश्नावली
- (C) संख्याशास्त्रीय चाचणीद्वारे
- (D) प्रश्नसूचीद्वारे

33. प्रेस अँड रजिस्ट्रेशन ऑफ बुक्स अँक्ट (मुद्रण आणि पुस्तक नोंदणी कायदा) कोणत्या वर्षी पारित करण्यात आला ?

- (A) 1865
- (B) 1866
- (C) 1867
- (D) 1868

34. The basic structure doctrine is an Indian Judicial principle that the Constitution of India has certain basic features that cannot be attend or destroyed through amendments by the parliament. In which specific case was this propounded ?

- (A) Golak Nath *versus* State of Punjab
- (B) Sajjan Singh *versus* State of Rajasthan
- (C) Kesavananda Bharati *versus* State of Kerala
- (D) Indira Gandhi *versus* Raj Naraian

35. What is neo-realism in cinema ?

- (A) Stories set amongst the poor, filmed on location often using non-professional actors
- (B) Cinema that relies heavily on editing
- (C) Cinema based on literature
- (D) Cinema that offers a subjective representation of the world

34. मूलभूत रचना हे भारतीय न्याय तत्त्व आहे जे सांगते की भारतीय घटनेतील काही मूलभूत वैशिष्ट्ये आहेत, जी संसदेत घटनादुरुस्ती करूनही बदलता येणार नाहीत किंवा गाळता येणार नाहीत. कुठल्या महत्वाच्या खटल्यात हे स्पष्ट केले गेले ?

- (A) गोलक नाथ विरुद्ध पंजाब राज्य
- (B) सज्जन सिंग विरुद्ध राजस्थान राज्य
- (C) केशवानंद भारती विरुद्ध केरळ राज्य
- (D) इंदिरा गांधी विरुद्ध राज नारायण

35. चित्रपटांतील नववास्तववाद म्हणजे काय ?

- (A) गरीब दुर्लक्षित घटकाभोवती फिरणारी कथा, वास्तव परिस्थितीत केलेले चित्रण आणि अ-व्यवसायिक कलाकारांचा समावेश
- (B) संकलनावर भर असणारा चित्रपट
- (C) साहित्यावर आधारित चित्रपट
- (D) भोवतालच्या जगाचे व्यक्तिनिष्ठ स्वरूपात चित्रण करणारा चित्रपट

36. Which of the following cannot be considered as an important feature of ideology of modernism ?

- (A) Intuitive knowledge
- (B) Secularism
- (C) Democracy
- (D) Equality

37. Which measure is the measure of dispersion in the data ?

- (A) Range
- (B) Mode
- (C) Mean
- (D) Median

38. The school of thought which advocated media manipulation of images and symbols to protect the interest of the dominant class ?

- (A) Chicago school
- (B) Frankfurt school
- (C) Toronto school
- (D) Glasgow school

36. आधुनिक विचारप्रणालीचे खालीलपैकी कोणते महत्त्वाचे वैशिष्ट्य मानता येत नाही ?

- (A) अंतःस्फूर्तज्ञान
- (B) धर्मनिरपेक्षता
- (C) लोकशाही
- (D) समता

37. पुढीलपैकी कोणते तथ्यातील अपस्करणाचे (डिस्पर्शन) मापक आहे ?

- (A) कक्षा (रेंज)
- (B) बहुलक (मोड)
- (C) मध्य (मीन)
- (D) मध्यक (मीडियन)

38. सत्तेत असलेल्या वर्गासाठी माध्यमांतून प्रतिमा आणि चिन्हे यांत सोयीस्कर बदल करावेत अशी मांडणी कुठल्या गटात केली आहे ?

- (A) शिकागो गट
- (B) फ्रँकफर्ट गट
- (C) टोरान्टो गट
- (D) ग्लासगो गट

39. Which of the following sequence suggest characteristics of new media ?

- (A) Infrastructure, user, asynchronous
- (B) Convergence, synchronous, interactivity
- (C) Reality, infrastructure, user
- (D) Interactivity, integration, reality

40. Who was the New York Times reporter who fabricated stories ?

- (A) Jayson Blair
- (B) Jessie Chery
- (C) Ron Cohen
- (D) Gilles Godard

41. Which of the following is a cinematic term to describe stylish Hollywood crime drama ?

- (A) Expressionism
- (B) Gangster
- (C) Film Noir
- (D) Western

39. पुढीलपैकी कोणती संकल्पना समुच्चय नवमाध्यमांच्या वैशिष्ट्यांवरचे योग्य प्रतिनिधित्व करतो ?

- (A) इन्फ्रास्ट्रक्चर, युझर, असिंक्रोनस
- (B) कॉन्व्हर्जन्स, सिंक्रोनस, इंटरएक्टिव्हिटी
- (C) रिअॅलिटी, इन्फ्रास्ट्रक्चर, युझर
- (D) इंटरएक्टिव्हिटी, इंटीग्रेशन, रिअॅलिटी

40. न्यू यॉर्क टाइम्सच्या कुठल्या बातमीदाराने खोट्या बातम्या दिल्या ?

- (A) जेसन ब्लेअर
- (B) जेसी चेरी
- (C) रॉन कोहन
- (D) गाइल्स गोदार्ड

41. विशिष्ट शैलीत निर्मिलेल्या हॉलीवुडमधील गुन्हेपटांना पुढीलपैकी कोणत्या संज्ञेने ओळखले जाते ?

- (A) एक्सप्रेसननीझम्
- (B) गँगस्टर
- (C) फिल्म नोअर
- (D) वेस्टर्न

42. Which Indian film was the first ever to be nominated in the Oscars in the Best Foreign film category ? (A) Mother India (B) Mughal-e-Azam (C) Sairaat (D) Lagaan	42. ऑस्कर पुरस्काराकरिता सर्वोत्कृष्ट विदेशी चित्रपटाच्या विभागात सर्वप्रथम नामांकन झालेला भारतीय चित्रपट कोणता ? (A) मदर इंडिया (B) मुगल-ए-आझम (C) सैराट (D) लगान
43. Who won the National Award for Best Actress in 2018 ? (A) Shabana Azmi (B) Sridevi (C) Madhuri Dixit (D) Rinku Rajguru	43. 2018 च्या राष्ट्रीय पुरस्कारांमध्ये सर्वोत्कृष्ट अभिनेत्रीचा सन्मान कोणास प्रदान करण्यात आला ? (A) शबाना आझमी (B) श्रीदेवी (C) माधुरी दीक्षित (D) रिंकू राजगुरू
44. Which actress starred opposite Ashok Kumar in the 1936 classic 'Achhut Kanya' ? (A) Devika Rani (B) Durga Khote (C) Kanan Devi (D) Suraiya	44. 1936 साली प्रदर्शित झालेल्या 'अछुत कन्या' या चित्रपटातील अशोक कुमार यांच्याबरोबर कोणत्या अभिनेत्रीने अभिनय केला ? (A) देविका राणी (B) दुर्गा खोटे (C) कानन देवी (D) सुरैय्या
45. Which was the first community radio station licensed to an NGO in rural India ? (A) Anna FM 90.4 (B) Sangham Radio 90.4 FM (C) Waqt Ki Awaaz 91.2 FM (D) Rudi no Radio 90.4 FM	45. स्वयंसेवी संस्थेला परवाना मिळालेले ग्रामीण भारतातील पहिले सामुदायिक नभोवाणी केंद्र कोणते ? (A) अण्णा एफ.एम. 90.4 (B) संघम रेडिओ 90.4 एफ.एम. (C) वक्त की आवाज 91.2 एफ.एम. (D) रूडी नो रेडिओ 90.4 एफ.एम.

46. In the context of digital culture what does the concept 'Information Overload' mean ?

- (A) Difficulty in understanding or decision making due to too much information
- (B) Hanging of computer due to heavy downloading
- (C) Very heavy storage of information in memory devices
- (D) Slowing down of downloading due to limited bandwidth

47. Which organisation decides the rates of cellular phone services and landline service in India ?

- (A) TRAI (Telecom Regulatory Authority of India)
- (B) VSNL (Videsh Sanchar Nigam Limited)
- (C) DOT (Department of Telematics)
- (D) Information and Broadcasting Ministry

48. Inserting a less popular or a new TV programme between two popular TV programmes is called :

- (A) Blend
- (B) Hammocking
- (C) Link
- (D) Twist

46. डिजिटल संस्कृतीच्या संदर्भात 'माहितीचे अतिओझ' ही संकल्पना कार्य दर्शविते ?

- (A) खूप साऱ्या माहितीमुळे एखादी गोष्ट समजून घेण्यात वा निर्णय घेण्यात येणाऱ्या अडचणी
- (B) खूप जास्त डाऊनलोड करण्यामुळे संगणक काही काळ खोळंबून (हँग) राहाणे
- (C) स्मृती आठविणाऱ्या उपकरणांमध्ये झालेली खूप जास्त माहितीची साठवणूक
- (D) मर्यादित बँडविड्थमुळे डाऊनलोडिंगची गती खूप कमी होणे

47. भारतातील भ्रमणध्वनी तसेच स्थिर दूरध्वनी सेवांचे दर कोणती संस्था ठरविते ?

- (A) टेलीकॉम रेग्युलेटरी अथॉरिटी ऑफ इंडिया
- (B) विदेश संचार निगम लिमिटेड
- (C) डिपार्टमेंट ऑफ टेलीमॅटिक्स
- (D) माहिती व प्रसारण मंत्रालय

48. दोन लोकप्रिय दूरचित्रवाणी कार्यक्रमांच्या दरम्यान कमी लोकप्रिय किंवा नव्या कार्यक्रमाची केलेल्या मांडणीला काय म्हणतात ?

- (A) ब्लेन्ड
- (B) हॅमॉकिंग
- (C) लिंक
- (D) ट्विस्ट

49. What is the commonly used unit for measuring the speed of data transmission ?

- (A) Mega Hertz
- (B) Characters Per Second
- (C) Nano Seconds
- (D) Bits Per Second

50. Which regulation is *not* under Telecom Regulatory Authority of India (TRAI) ?

- (A) Tariffs
- (B) Content
- (C) Interconnect
- (D) Digitisation

51. In the term CMYK, K refers to which colour ?

- (A) Magenta
- (B) Black
- (C) Blue
- (D) Green

49. 'डेटा ट्रान्समिशनचा (माहिती प्रशिक्षण) वेग पुढीलपैकी कोणत्या एककात मोजला जातो ?

- (A) मेगा हर्ट्झ
- (B) कॅरेक्टर्स (अक्षर) पर सेकंड
- (C) नॅनो सेकंडस्
- (D) बिट्स पर सेकंड

50. टेलिकॉम रेग्युलेटरी अथॉरिटी ऑफ इंडियाच्या अखत्यारीत काय येत नाही ?

- (A) टॅरीफ
- (B) कन्टेन्ट
- (C) इंटरकनेक्ट
- (D) डिजिटायझेशन

51. सीएमवायके परिभाषेत, 'के' संज्ञा कोणत्या रंगाचे प्रतिनिधित्व करते ?

- (A) किरमीजी
- (B) काळा
- (C) निळा
- (D) हिरवा

52. What has changed the future of audio-visual media consumption in India post 2015 ? (A) OTP (B) DTH (C) POT (D) OTT 53. In which kind of films, things function according to a logic that is unconventional and not immediately recognizable ? (A) Expressionism (B) New Wave (C) Realism (D) Surrealism 54. 'MOV' extension refers usually to what kind of file ? (A) Image file (B) Video file (C) Executable file (D) MS office document 55. 'Which prominent Indian actor played a role in the Hollywood film 'The Great Gatsby' ? (A) Amitabh Bachchan (B) Priyanka Chopra (C) Naseeruddin Shah (D) Tabu	52. भारतात 2015 नंतर दृक्-श्राव्य माध्यमांच्या उपभोगाच्या (भवितव्यात) पुढीलपैकी कशामुळे बदल घडून आला आहे ? (A) ओटीपी (B) डीटीएच (C) पीओटी (D) ओटीटी 53. पारंपरिक नसलेले आणि सहज ओळखू येईल अशा तर्कावर आधारित कार्य अशा पद्धतीने मांडणी कुठल्या प्रकारच्या चित्रपटांत दिसते ? (A) एक्सप्रेसनिझम (B) न्यू वेव्ह (C) रिअलिझम (D) सरिअलिझम 54. 'एमओव्ही' हे एक्सटेंशन कोणत्या प्रकारच्या फाईले सूचित करते ? (A) इमेज फाईल (B) व्हिडीओ फाईल (C) एक्झिक्युटेबल फाईल (D) एमएस ऑफीस डॉक्युमेंट 55. कुठल्या प्रमुख भारतीय नटाने हॉलीवुडच्या 'दि ग्रेट गॅस्बी' या चित्रपटात भूमिका निभावली ? (A) अभिताभ बच्चन (B) प्रियंका चोप्रा (C) नसीरुद्दीन शहा (D) तब्बू

56. Which ribbon tab you should open (or click) in MS Office word software in order to insert an 'in text citation' in an article ?
 (A) Insert
 (B) Edit
 (C) Reference
 (D) Review
57. "All the media are extensions of human faculty" was an opinion expressed by :
 (A) Marshall McLuhen
 (B) Daniel Learner
 (C) Everett Roggars
 (D) William Rivers

Directions (Q. Nos. 58 to 60) :

Read the following passage and answer next three questions :

A festival is primarily a celebration or in simple words a ceremony in a celebration, a principle that is being underscored over the past few years. In this significant social change media play an important role. Along with the traditional contents a festival includes the celebrating or the ceremonial too. There is no reason to deny this. However, the media gets the credit of diverting all tradition towards celebration. In a way, the media belongs to a commercial system and its purpose is to take commercial advantage of the human primal desire to celebrate. Hence, when it comes to a festival or any event, the media

56. माइक्रोसॉफ्ट (MS) ऑफिस वर्ड या सॉफ्टवेअरमध्ये टाईप करताना एखाद्या लेखात लेखांतर्गत 'श्रेयनिर्देश' (इन टेक्स्ट सायटेशन) घालायचा असेल तर सॉफ्टवेअरमधील कोणती रिबनटॅब उघडाल ?
 (A) इनसर्ट
 (B) एडिट
 (C) रेफरन्स
 (D) रिव्ह्यू
57. 'सर्व माध्यमे ही मानवाच्या ज्ञानेंद्रियांचा विस्तार आहेत' हे मत कोणी मांडले होते ?
 (A) मार्शल मॅकलुहन
 (B) डेनियल लर्नर
 (C) एव्हरेट रॉजर्स
 (D) विल्यम रिवर्स

निर्देश (प्र. क्र. 58 ते 60) :

खालील परिच्छेद वाचून पुढील तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या :

सण म्हणजे मुख्यत्वे साजरे करणे किंवा सोप्या शब्दात सांगायचं तर सेरिमनी म्हणजे सेलिब्रेशन हे एक सूत्र गेल्या काही वर्षांमध्ये घट्ट होत चाललय आणि या एक मोठ्या सामाजिक बदलामध्ये माध्यमांची भूमिका महत्त्वाची आहे. सणांमध्ये पारंपरिक संदर्भासोबतच सेलिब्रेशनचे म्हणजे साजरे करण्याचे एक अंग असतेच. ते नाकारण्याचे कारण नाही. पण त्यातली सादी पारंपरिकता सेलिब्रेशनच्या अंगाने वळविण्याचे श्रेय खास माध्यमांचे. खरं म्हणजे माध्यम ज्या व्यापारी व्यवस्थेचा भाग आहे त्या व्यवस्थेचं कारण साजरे करण्याच्या या खास मानवी उर्मीत त्यांच्या व्यापारवृद्धीच्या संधी असतात म्हणूनच सण किंवा

surreptitiously trains us to celebrate with the main aim of selling a product or a service. Then advertisements openly and effectively send this message. Even if we were to take words from an advertisement when Pappu passes of Radha the cow becomes Miss Palampur. These events are celebrated with the help of chocolates. Weddings, birthdays, births, declaring one's love, getting into a relationship, meeting old friends, success in a test or a contest, and festivals are joyous moments. Advertisers love these and a celebration is a must.

58. In the past years which principle in being underscored ?
 (A) Festivals are celebrations
 (B) Celebrations are ceremony
 (C) Ceremony are festivals
 (D) Festivals are ceremonies
59. Media are a part of which system ?
 (A) Festival
 (B) Ceremony
 (C) Commercial
 (D) Political
60. How does the news of 'Pappu Passing an exam' get celebrated ?
 (A) By Festival
 (B) By Ceremony
 (C) By Chocolate
 (D) By Discussion

कोणतीही घटना साजरी करण्याची एक सुप्त शिकवण माध्यमे आपल्याला सतत देत असतात. ज्यांचा मूळ उद्देश्यच वस्तू वा सेवा खपविणे हा आहे. त्या जाहिराती तर उघडपणे आणि प्रभावीपणे हा संदेश देत असतात. अगदी जाहिरातीतलेच शब्द वापरायचे झाले तर पप्पू पास झाल्याची किंवा राधा गाय मिस पालमपूर झाल्याची घटनाही चॉकलेटच्या साहाय्यानेच सेलिब्रेट करायची असते. लग्न, जन्म, वाढदिवस प्रेम व्यक्त करणे, प्रेम जुळणे, जुन्या मित्रांच्या भेटीगाठी होणे, परीक्षेत किंवा स्पर्धेत यश मिळणे, सण साजरे करणे हे तर आनंदाचे खास प्रसंग जाहिरातदारांच्या खास आवडीचे तिथे तर सेलिब्रेशन आलेच पाहिजे.

58. गेल्या काही वर्षांमध्ये घट्ट होत चाललेले सूत्र कुठले ?
 (A) सण म्हणजे सेलिब्रेशन
 (B) सेलिब्रेशन म्हणजे सेरिमनी
 (C) सेरिमनी म्हणजे सण
 (D) सण म्हणजे सेरिमनी
59. माध्यम कुठल्या व्यवस्थेचा भाग आहेत ?
 (A) सण
 (B) सेरिमनी
 (C) व्यापारी
 (D) राजकीय
60. पप्पू पास झाल्याची बातमी कशाने सेलिब्रेट होते ?
 (A) सणाने
 (B) उत्सवाने
 (C) चॉकलेटने
 (D) चर्चेने

61. In writing news stories words like 'meanwhile, therefore, also, but' are used as : (A) Paragraph breakers (B) Body copy (C) Themes (D) Transitions	61. वृत्तलेखनात 'दरम्यान, म्हणून, सुद्धा, परंतु' हे शब्द कशाप्रकारे वापरले जातात ? (A) परिच्छेद विच्छेदक (B) मुख्य मजकूर (C) मध्यवर्ती कल्पना (D) स्थित्यंतर
62. How are 'Hard News' and 'Soft News' different ? (A) Hard news is about convoluted topics and soft news is about things like entertainment (B) Hard news is about serious topics and recent events and soft news is about human interest stories (C) Hard news stories are longer than soft news stories (D) Hard news stories have complex grammar, soft news stories are simple to understand	62. 'हार्ड न्यूज' आणि 'सॉफ्ट न्यूज' यात फरक काय ? (A) 'हार्ड न्यूज'मधे गुंतागुंतीचे विषय असतात तर सॉफ्ट न्यूज मनोरंजनाबाबत असते (B) हार्ड न्यूज गंभीर आणि नुकत्याच घडलेल्या घटनांबाबत असते तर सॉफ्ट न्यूज ह्यूमन इन्टरेस्टबाबत असते (C) हार्ड न्यूज बातम्या सॉफ्ट न्यूजपेक्षा मोठ्या असतात (D) हार्ड न्यूजमधे क्लिष्ट व्याकरण असते तर सॉफ्ट न्यूज समजायला सोप्या असतात.
63. What is the term used when a line of text that belongs to a paragraph moves over to the next page while typing in MS Word ? (A) Orphan Control (B) Widow Control (C) Space bar (D) Jab	63. मायक्रोसॉफ्ट वर्डमध्ये टंकलेखन करताना परिच्छेदातील शेवटची ओळ पानात संपत नसेल तर सर्व परिच्छेद दुसऱ्या पानावर जातो, त्यासाठी कोणता शब्द वापरला जातो ? (A) ऑर्फन कंट्रोल (B) विडो कंट्रोल (C) स्पेसबार (D) जॅब

64. A news story with a central theme 'Adopted daughter meets her biological parents after 30 years' is primarily based on which news value ? (A) Proximity (B) Conflict (C) Human interest (D) Impact	64. 'दत्तक गेलेल्या मुलीची तीस वर्षांनंतर आपल्या रक्ताच्या पालकांशी भेट' या संकल्पनेवर आधारित बातमी खालीलपैकी कोणत्या बातमी मूल्यावर आधारित आहे ? (A) समीपता (B) संघर्ष (C) लोकरुची (D) प्रभावक्षमता
65. Who among the following was never the chief editor of the Marathi newspaper 'Loksatta' ? (A) Madhav Gadkari (B) Govind Talwalkar (C) Arun Tikekar (D) Kumar Ketkar	65. खालील पर्यायांपैकी मराठी वर्तमानपत्र 'लोकसत्ता'च्या संपादक पदी कोण नव्हते ? (A) माधव गडकरी (B) गोविंद तळवलकर (C) अरुण टिकेकर (D) कुमार केतकर
66. What is the percentage of revenues that FM stations need to pay as royalty as decided by Copyright Board ? (A) 7 Percent (B) 2 Percent (C) 5 Percent (D) 1.5 Percent	66. स्वामित्व हक्क मंडळाने ठरविल्याप्रमाणे एफ.एम. रेडियो वाहिन्यांनी आपल्या उत्पन्नाचा किती टक्के भाग 'रॉयल्टी' म्हणून देणे अपेक्षित आहे ? (A) 7 टक्के (B) 2 टक्के (C) 5 टक्के (D) 1.5 टक्के

67. Which company harvested personal data from Facebook users for US Senator Ted Cruz ?

- (A) Oxford Data
- (B) Cambridge Analytica
- (C) Twitter
- (D) Golden Dawn

68. An unidentified suspect accused of shooting a police officer who responded to a New Delhi burglary was charged with attempted murder on Saturday police said.

What kind of a lead is this ?

- (A) Buried lead
- (B) Summary lead
- (C) Clutter lead
- (D) Staccato lead

69. Which of the following is *not* a concept related to the theory of Sadharanikaran ?

- (A) Rasa
- (B) Sahahruday
- (C) Sthayibhav
- (D) Madhyama

67. अमेरिकेतील सिनेटर टेड क्रूज यांच्यासाठी फेसबुकवरील उपभोक्त्यांच्या व्यक्तिगत माहितीचा उपसा कोणत्या कंपनीने केला ?

- (A) ऑक्सफोर्ड डेटा
- (B) केंब्रिज अॅनालिटिका
- (C) ट्विटर
- (D) गोल्डन डॉन

68. नवी दिल्ली येथील एका घरफोडीच्या तक्रारीचा तपास करण्यास गेलेल्या पोलीस अधिकाऱ्यावर गोळ्या झाडण्याच्या आरोपावरून अज्ञात इसमावर खुनाच्या प्रयत्नाचा आरोप पोलीसांनी शनिवारी ठेवला.

हा कुठल्या प्रकारचा शिरोभाग (लीड) आहे ?

- (A) बरीड लीड
- (B) समरी लीड
- (C) क्लटर लीड
- (D) स्टॅकटो लीड

69. खालीलपैकी कोणती संकल्पना साधारणी-करणाच्या उपपत्तीशी संबंधित नाही ?

- (A) रस
- (B) सहहृदय
- (C) स्थायीभाव
- (D) मध्यमा

70. Identify the *correct* pair from the following :

- (A) Namaskar Maharashtra–News 18 Lokmat
- (B) Rokh Thok–Zee 24 Taas
- (C) Bedhadak–ABP Majha
- (D) Maharashtratrachi Shaan–Jai Maharashtra

71. Which of these media has the widest reach in India ?

- (A) Print
- (B) Radio
- (C) Television
- (D) Internet

72. Which American newspaper ran a column on “What was Fake” from May 2014 to December 2015 ?

- (A) The New York Times
- (B) The New Yorker
- (C) The Washington Post
- (D) The Guardian

70. पुढील पर्यायांमधील योग्य जोडी ओळखा :

- (A) नमस्कार महाराष्ट्र-न्यूज 18 लोकमत
- (B) रोख ठोक - झी 24 तास
- (C) बेधडक-एबीपी माझा
- (D) महाराष्ट्राची शान-जय महाराष्ट्र

71. भारतात पुढीलपैकी कोणत्या माध्यमाची पोहोच सर्वाधिक आहे ?

- (A) मुद्रित माध्यमे
- (B) नभोवाणी
- (C) दूरचित्रवाणी
- (D) इंटरनेट

72. कुठल्या अमेरिकन वर्तमानपत्राने ‘व्हॉट वॉज फेक’ हे सदर मे 2014 ते डिसेंबर 2015 दरम्यान चालविले ?

- (A) दि न्यू यॉर्क टाइम्स
- (B) दि न्यू यॉर्कर
- (C) दि वॉशिंग्टन पोस्ट
- (D) दि गार्डियन

73. What does the term “Culture Shock” was first popularized by Oberg (1960) refer to ?

- (A) When a person travels to countries of same language and culture
- (B) Describe the feelings of disorientation and anxiety that people experience when they move to a foreign country
- (C) Those who are not accustomed to travel within the country
- (D) Travellers who do not like food and culture of their own country

74. Which one of these newspaper sizes is very close to A3 size paper ?

- (A) Broadsheet
- (B) Tabloid
- (C) Berliner
- (D) Letter

75. Which newspaper published the “Shata Patre’ (Hundred Letters) of Lokhitwadi for the first time ?

- (A) Darpan
- (B) Dnyan Prakash
- (C) Prabhakar
- (D) Kesari

73. ओबर्ग (1960) यांनी प्रचलित केलेल्या “कल्चर शॉक” संकल्पनेचा अर्थ कोणता ?

- (A) एखाद्या व्यक्तीने समान भाषा व संस्कृती असलेल्या ठिकाणी केलेला प्रवास
- (B) परदेशात लोकांनी अनुभवलेली गोंधळाची व चिंतेची भावना
- (C) देशांतर्गत प्रवासाची सवय नसलेल्या व्यक्ती
- (D) स्वतःच्या देशातील खाद्यान्न आणि संस्कृती यांची नावड असणारे प्रवासी

74. खालीलपैकी कोणता वृत्तपत्र आकार ए-3 आकाराच्या जवळ जाणारा आहे ?

- (A) ब्रॉडशीट
- (B) टबलॉइड
- (C) बर्लिनर
- (D) लेटर

75. पुढीलपैकी कोणत्या वृत्तपत्राने लोकहितवादींची शतपत्रे (शंभर पत्रे) सर्वात प्रथम प्रसिद्ध केली ?

- (A) दर्पण
- (B) ज्ञानप्रकाश
- (C) प्रभाकर
- (D) केसरी

76. What does <i>not</i> constitute violation under the Drugs and Magic Remedies/Objectionable Advertisement Act, 1954 ? (A) Any ad that claims weight loss and slimming through medication (B) Any ad that claims increase in height (C) Any ad that claims health by wearing pendant (D) Any ad that makes claims through endorsement by a doctor	76. ड्रग्स अँड मॅजिक रेमिडीज कायद्या (1954) चे उल्लंघन पुढीलपैकी कोणत्या उदाहरणात होत नाही ? (A) वजन घटविणाऱ्या अथवा बांधा सडसडीत करणाऱ्या कुठल्याही उत्पादनाची जाहिरात (B) उंची वाढविण्याचा दावा करणाऱ्या कुठल्याही उत्पादनाची जाहिरात (C) आरोग्य प्रदान करण्याचा दावा करणाऱ्या ताईत वर गंजदोऱ्याच्या जाहिरात (D) डॉक्टरांनी प्रमाणित केल्याच्या दावा करणारी उत्पादनांची जाहिरात
77. What is the full form of PRSI ? (A) Public Relations Society of India (B) Public Relations Society International (C) Public Relations and Social Interaction (D) Public Relations Standards Indicator	77. पी.आर.एस.आय. चे पूर्ण रूप काय ? (A) पब्लिक रिलेशन्स सोसायटी ऑफ इंडिया (B) पब्लिक रिलेशन्स सोसायटी इंटरनॅशनल (C) पब्लिक रिलेशन्स अण्ड सोशल इंटरॅक्शन (D) पब्लिक रिलेशन्स स्टँडर्ड्स इंडिकेटर
78. The communication between two or three subordinates or between managers in an organisation is called as : (A) Upward communication (B) Downward communication (C) Sideway communication (D) Diagonal communication	78. एखाद्या संस्थेतील दोन-तीन कनिष्ठ कर्मचारी किंवा व्यवस्थापकांच्या दरम्यानच्या संज्ञापनाला काय म्हणतात ? (A) उर्ध्वगामी संज्ञापन (B) अधोगामी संज्ञापन (C) समांतर संज्ञापन (D) कर्णाकार संज्ञापन

79. Which of the following is *not* a function of an advertising agency ?

- (A) Advertising Budget
- (B) Research Function
- (C) Media Selection
- (D) Development Communication

80. Which of the following is *not* an advertising agency ?

- (A) DDB-Mudra Communication
- (B) PRCI
- (C) McCann-Erickson India Ltd.
- (D) Ogilvy and Mather

81. Which group of words contains a word that is not related to a public relations function ?

- (A) Image, reputation, publicity, public
- (B) Reputation, media, information, crisis
- (C) Crisis, communication, press, publicity
- (D) Positive, media, publicity, marketing

79. खालीलपैकी कुठले कार्य जाहिरात संस्थेचे नाही ?

- (A) जाहिरात अर्थसंकल्प
- (B) संशोधन कार्य
- (C) माध्यम निवड
- (D) विकासात्मक संज्ञापन

80. दिलेल्या पर्यायांपैकी कुठली जाहिरात संस्था नाही ?

- (A) डीडीबी मुद्रा कम्युनिकेशनस्
- (B) पीआरसीआय
- (C) मॅककॅन-एरिक्सन इंडिया लि.
- (D) ऑगिल्वी अँड मॅथर

81. पुढीलपैकी कोणत्या शब्दसमूहात जनसंपर्काशी संबंधित नसलेला शब्द आहे ?

- (A) प्रतिमा, ख्याती, प्रसिद्धी, पब्लिक
- (B) ख्याती, माध्यमे, माहिती, पेचप्रसंग
- (C) पेचप्रसंग, संज्ञापन, प्रेस, प्रसिद्धी
- (D) सकारात्मक, माध्यमे, प्रसिद्धी, विपणन

82. Which company can be an example of failure of PR strategy in the car segment on the issue of auto pilot ? (A) Hyundai (B) Maruti (C) Tesla (D) Honda	82. चारचाकींच्या क्षेत्रात 'ऑटो पायलट' सुविधेच्या संदर्भात कोणत्या कंपनीचे जनसंपर्क धोरण अपयशी ठरले ? (A) ह्युंदाई (B) मारुती (C) टेस्ला (D) होंडा
83. Organizing an 'Open Day' for the general public to visit the Film and Television Institute of India is a : (A) Human Resources Department's activity (B) Public Relations function (C) An advertising initiative (D) A CSR activity	83. भारतीय चित्रपट व दूरचित्रवाणी संस्थेत (एफटीआय्‌आय्) सर्वसामान्यांसाठी 'खुला दिवस' आयोजित करणे हे कशा प्रकारचे काम आहे ? (A) मानव संसाधन विभागाचा उपक्रम (B) जनसंपर्काचे कार्य (C) जाहिरातीचा उपक्रम (D) कॉर्पोरेट सामाजिक उत्तरदायित्वाचा (सीएसआर) उपक्रम
84. One of these activities is <i>not</i> part of a PR strategy : (A) ITC starting e-Chaupals to give villages access to computers (B) Oil of Olay using Susmita Sen as a brand ambassador (C) Sundrop cooking oil planting stories in media on sunflowers seed's potential as cooking oil (D) Domino's pizza increasing the salary of their regular employees	84. पुढीलपैकी कोणते कार्य जनसंपर्क धोरणाचा भाग असत नाही ? (A) आय्‌टीसीने ई-चौपाल सुरू करून गावकऱ्यांना संगणक उपलब्ध करून देणे (B) 'ऑइल ऑफ ओले' ने नाममुद्रादूत (ब्रँड अँबेसिडर) म्हणून सुशिमता सेन यांची नियुक्ती करणे (C) स्वयंपाकाचे तेल म्हणून सूर्यफुलाच्या बिया कशा उपयुक्त असतात याविषयी सनड्रॉप तेलाने माध्यमात बातम्या प्रसिद्ध करवणे (D) डॉमिनो पिझ्झाने त्यांच्या कर्मचाऱ्यांचा पगार वाढवणे

85. Which of these categories does *not* constitute 'external publics' for public relations ?

- (A) Suppliers
- (B) Shareholders
- (C) Employees
- (D) Customers

86. Under the Advertising Code of Conduct what cannot be advertised ?

- (A) Soothsayers and hypnotists
- (B) Holiday Resorts
- (C) Jewellery and precious stones
- (D) Educational Institutions

87. Which of these types of acts is *not* generally regarded as a component of continuity editing ?

- (A) Jump cut
- (B) Eyeline match
- (C) Reverse angle cut
- (D) Match on Action

85. पुढीलपैकी कोणता जनसंपर्काचा 'बाह्य समूह' मानला जात नाही ?

- (A) पुरवठादार
- (B) समभागधारक
- (C) कर्मचारी
- (D) ग्राहक

86. जाहिरात नियमन तत्वांनुसार कशाची जाहिरात करता येत नाही ?

- (A) भविष्यवेत्ते आणि मोहिनीविद्या प्रसारक
- (B) हॉलीडे रेसॉर्ट (सुटीचे विश्रामगृह)
- (C) दागिने आणि मूल्यवान रत्ने
- (D) शैक्षणिक संस्था

87. सातत्य राखण्यासाठी केलेल्या एडिटिंगचा भाग नसणारी अशी खालीलपैकी प्रक्रिया कुठली ?

- (A) जम्प कट
- (B) आयलाइन मॅच
- (C) रीव्हर्स ऍंगल कट
- (D) मॅच ऑन अॅक्शन

88. The term Kinesics refers to

- (A) Paralinguistic cues to persuade
- (B) Audio technology that regulate the flow of speaking
- (C) Body movements that directly translate into words
- (D) All forms of body movement other than physical contact

89. From which field/discipline does communication research borrow the ethnographic approach ?

- (A) History
- (B) Linguistics
- (C) Economics
- (D) Anthropology

90. Which section of a journal article is provided in most online electronic databases for quick reference or access ?

- (A) Introduction
- (B) Results
- (C) Conclusion
- (D) Abstract

88. 'कायनेसिक्स' संकल्पनेचा अर्थ कोणता ?

- (A) मनचरणीकरिता वापरलेले पराभाषिक संकेत
- (B) बोलण्याचा ओघ नियंत्रित करण्याकरिता वापरलेले ध्वनी तंत्रज्ञान
- (C) शब्दांमध्ये रूपांतरित होणाऱ्या कायिक हालचाली
- (D) स्पर्शव्यतिरिक्त इतर सर्व कायिक हालचाली

89. पुढीलपैकी कोणत्या विद्याशाखेमधून संज्ञापन संशोधनाने इथनोग्राफिक पद्धतीचा स्वीकार केला आहे ?

- (A) इतिहास
- (B) भाषाशास्त्र
- (C) अर्थशास्त्र
- (D) मानववंशशास्त्र

90. सहज संदर्भ आणि वापराकरिता नियतकालिकातील संशोधन लेखाचा कोणता भाग बहुतांश वेळा ऑनलाईन माहितीकोषांमध्ये समाविष्ट केला जातो ?

- (A) सुरुवात
- (B) निष्कर्ष
- (C) अनुमान
- (D) सारांश

91. Which of these is <i>not</i> a wire service ? (A) Reuters (B) Press Trust of India (C) The Wire (D) Associated Press 92. Who is the author of “India’s Newspaper Revolution” ? (A) Robin Jeffrey (B) Frank Morace (C) S. Natrajan (D) M.V. Kamath 93. What does ICT stand for ? (A) Information and Communication Technologies (B) Instructional Communication Technology (C) Individual Community Transaction (D) International Communication Technology 94. The credit for first using the phrase ‘Public Relations’ in 1908 is given to : (A) Cutlip and Center (B) Jefferson Thomas (C) Ivy Lee (D) George F. Parker	91. खालीलपैकी कोणती वृत्त संस्था नाही ? (A) रॉयटर्स (B) प्रेस ट्रस्ट ऑफ इंडिया (C) द वायर (D) असोसिएटेड प्रेस 92. “इंडियाज न्यूजपेपर रिव्होल्यूशन” हे पुस्तक कोणी लिहिले ? (A) रॉबिन जेफरी (B) फ्रँक मॉरेस (C) एस. नटराजन (D) एम.व्ही. कामथ 93. आयसीटीचे पूर्ण रूप काय ? (A) इन्फोरमेशन अँड कम्युनिकेशन टेक्नॉलॉजीज (B) इन्स्ट्रक्शनल कम्युनिकेशन टेक्नॉलॉजी (C) इंडिव्हिज्युअल कम्युनिटी ट्रांझॅक्शन (D) इंटरनॅशनल कम्युनिकेशन टेक्नॉलॉजी 94. 1908 मध्ये ‘जनसंपर्क (पब्लिक रिलेशन) या संज्ञेच्या प्रथम वापराचे श्रेय कोणत्या व्यक्तीस दिले जाते ? (A) कटलिप आणि सेंटर (B) जेफरसन थॉमस (C) आयव्ही ली (D) जॉर्ज एफ पार्कर

95. Which of the following is the closest definition of Brand Management ?

- (A) It is the analysis and planning on how a brand is perceived in the market
- (B) It is the process of giving a name to a product
- (C) It is the process of making the product different from others
- (D) It is the process of increasing the revenue of the brand

96. Brand Equity Model was developed by which one of the following famous professors ?

- (A) David Adker
- (B) Philip Kotler
- (C) Kevin Keller
- (D) Y.R.L. Moorthy

97. A large sized capital letter at the beginning of the first paragraph of an article positioned in a decorative way that has a depth of two or more lines is known as :

- (A) Drop cap
- (B) Folio
- (C) Solus
- (D) Ping cap

95. ब्रँड व्यवस्थापनाची व्याख्या खालीलपैकी कुठली सर्वात योग्य आहे ?

- (A) बाजारात ब्रँडबाबतचा दृष्टिकोनाचे विश्लेषण आणि आराखडा
- (B) अशी प्रक्रिया ज्यातून वस्तूला नाव दिले जाते
- (C) इतर उत्पादनांपासून वेगळेपण सिद्ध करण्याची प्रक्रिया
- (D) ब्रँडचे उत्पन्न वाढविण्याची प्रक्रिया

96. 'ब्रँड इक्विटी' प्रतिमान हे कोणत्या खालील प्रसिद्ध प्राध्यापकाने विकसित केले आहे ?

- (A) डेवीड अँडकर
- (B) फिलीप कोटलर
- (C) केविन किल्लर
- (D) वाय.आर.एल. मूर्थी

97. एखाद्या लेखाच्या पहिल्या परिच्छेदाच्या सुरुवातीस मांडणी अधिक रेखीव दिसण्याकरिता पहिल्या अक्षराचा आकार खालील दोन किंवा अधिक ओळीपर्यंत मोठा करण्याच्या टंकनशेलीस काय म्हणतात ?

- (A) ड्रॉप कॅप
- (B) फोलिओ
- (C) सोलस
- (D) पिंग कॅप

98. Which one of the following investigative news stories was made into a film ? (A) The Profumo Scandal (B) Watergate Scandal (C) The Hutton Report (D) The Hutchins Report	98. खालीलपैकी कुठल्या शोधबर्तेवरून चित्रपट बनविला गेला ? (A) दि प्रोफ्यूमो स्कँडल (B) वॉटरगेट स्कँडल (C) हट्टन रिपोर्ट (D) हचिंस रिपोर्ट
99. Who is credited with creating the Soviet Montage Cinema ? (A) Lev Kuleshov (B) Vsevolod Pudovkin (C) Esfir Shub (D) Sergei Eisenstein	99. सोविएत मोन्ताज सिनेमाच्या निर्मितीचे श्रेय कोणत्या व्यक्तीस दिले जाते ? (A) लेव कुलेशॉव (B) वेसेवोलॉड पुदोवकिन (C) एस्फीर शुब (D) सर्गे आइझेन्स्टाइन
100. Which scholar gave theory that explains 'social behaviour as reciprocal symbolic interaction' ? (A) Ferdinand (B) Max Weber (C) Emile Durkheim (D) Karl Marx	100. सामाजिक वर्तन हे प्रतिकात्मक आंतरक्रियांची परस्पर देवाणघेवाण आहे. हे विधान कोणत्या सामाजिक संशोधकाने मांडलेल्या उपपत्तीमध्ये व्यक्त झाले आहे ? (A) फर्डिनंड (B) मॅक्स वेबर (C) इमिल दुरखाईम (D) कार्ल मार्क्स

MAR - 19223/II—C

ROUGH WORK